

doğada bu ay

Salyangoz Gözlemciliği Yapabilirsiniz!

Yaz mevsimini artık iyice hissediyoruz.

Olanağınız varsa serinlemek için denize ya da dere kıyılarına gidiyor ya da yüksek yaylalara çıkıyoruz. Tüm bu bölgelerde bulunabilen salyangozları keşfetmeye ne dersiniz?

Fotoğraf: Burcu Meltem Arık

İnanması zor olsa da salyangozlar, ahtapotların ve mürekkepbalıklarının akrabası. Tüm bu hayvanlar, "yumuşakçalar" adı verilen bir canlı grubunun üyeleri. Yumuşakçalar, böceklerden sonra dünyada en fazla bulunan canlılar. Yaklaşık 5-10 yıl yaşayan bu hayvanlar, bahçelerde, göllerde, derelerde, denizlerde, yani hemen her yerde bulunabilirler. Yeter ki "nem" olsun!

Salyangozların vücutları yumuşak, nemli ve kaygandır. Onları tehlikelere karşı koruyan ve kurumalarını önleyen

bir kabukları bulunur. Bu kabuklar, farklı renk ve biçimlerde olabilir. Kabuklarının çeşitliliği nedeniyle, tıpkı kuş ya da kelebek gözlemciliği gibi "salyangoz gözlemciliği" yapanlar da var. Üstelik bu uğraş tahmin edebileceğinizden çok daha yaygın.

Bu yumuşak bedenli canlılar, bedenlerinden salgılanan sümüksü salgı sayesinde sert zeminlerden, pürüzlü ağaç kabuklarından zarar görmeden hareket edebiliyorlar. Bu salgı, salyangozların kurummasını da önler. Yine de çok sıcak havalarda

Kule salyangozu

Fotoğraf: Natura Mediterraneo Arşivi

kurumamak için kabuklarının ağzını özel bir kapakçıkla kapatırlar. Genellikle geceleri ve kapalı havalarda hareket ederler.

Salyangozları, sıcaklığı sevmediklerinden genellikle sabah erken ya da akşamüstü görebiliriz. Yağmur yağdıktan sonra da çok sayıda ve çeşitte salyangoza rastlarız. Deniz kıyısında ya da şnorkelle sualtını incelerken de salyangoz görme olasılığınız yüksek. Denizde en sık görebilecekleriniz, genellikle kayaların üzerinde bulunan dizkapağımsı salyangozlardır. Kule salyangozları, denizkulağı da rahatlıkla görebilirsiniz.

Karada yaşayan salyangozlar susuzluğa ve soğuğa daha dayanıklıdır. Kabukları ve renkleri, denizde yaşayanlara göre daha sadedir. Ancak bu hayvanlar yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bunun nedeni, besin olarak tüketilmek üzere çok sayıda

Tekerlek salyangoz

Fotoğraf: Pling Arşivi

Dizkapağımsı salyangoz

Fotoğraf: Libera Arşivi

toplanmalarıdır. "Salyangoz mu, besin mi?" diye sorduğunuzu duyar gibiyiz. Evet, salyangozlar Fransa gibi bazı ülkelerde çok sevilen bir besin kaynağıdır.

Karada yaşayan salyangozlar arasında en sık karşılaşılabileceğiniz tür bahçe salyangozudur. Bahçe salyangozlarıyla ilgili daha ayrıntılı bilgiye Ekim 2006 sayımızda bulabilirsiniz. Sivri çamursalyangozlar, büyük kulaklı salyangozlar ve tekerlek salyangozları da kolaylıkla görebileceğiniz salyangozlar arasında. Haydi hep birlikte salyangoz gözlemi yapmaya!

Unutmayalım!

Salyangozları hassas hayvanlardır. Kolayca zarar görebilirler. Onlara dokunmadan, belirli bir mesafeden gözlem yapalım.

Burcu Meltem Arık

Kaynaklar

<http://www.biltek.tubitak.gov.tr/bilgipaket/canlilar/index.htm>

Demirsoy, A., Yaşamın Temel Kuralları: Omurgasızlar (Böcekler Dışında), Cilt II, Kısım I, 2001.